

Список використаних джерел

1. Roche L. & Gal-Petitfaux N. Using 360° video in Physical Education Teacher Education. P. Resta & S. Smith (Eds.). Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference. 2017. P. 3420–3425. URL: <https://www.learntechlib.org/primary/p/178219/> (дата звернення: 02.05.2021).
2. Varchenko-Trotsenko L., Tiutiunnyk A., Terletska T. Using video materials in electronic learning courses. *Open educational e-environment of modern University. Special Edition «New pedagogical approaches in STEAM education»*. 2019. P. 375–382. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s34>

Довгопола Д. В., здобувач вищої освіти,
Криворізький державний педагогічний університет,
Україна.

Науковий керівник – Король А. М., канд. пед. наук, доцент,
Криворізький державний педагогічний університет
Україна

МІЖНАРОДНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА СФЕРА ДЕРЖАВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Налагодження конструктивних шкільних зв'язків є необхідною умовою гармонійного функціонування освітнього товариства в межах навчального закладу та поза ним. Інтеграція у європейський простір змінює освітню політику вітчизняного принципу виховання. Виховання – це цілеспрямований і систематичний процес впливу вихователя на вихованців з метою прищепити їм риси, які цінуються людьми і суспільством; сукупність усіх впливів, направлених як на дитину, так і на дорослого. У систему завдань виховання входять: формування понять моралі та моральності, позиції свідомості, патріотизму й національної ідентифікації, духовної обізнаності, гендерної антистереотипізації, фізичного розвитку тощо. Процес виховання досліджували В. Вернадський, Д. Лихачов, Дж. Локк, А. Макаренко, В. Сухомлинський. Вагомий внесок у сучасний виховний простір зробили Р. Ануфрієва, О. Євдокимов, П. Таланчук, Л. Коваль, М. Синьов, Г. Шевцов [1].

Зміна та удосконалення української системи освіти під впливом міжнародних організацій ЮНЕСКО, ММПО, ЮНІСЕФ сприяла переорієнтації виховних впливів і запровадженню інклюзивної системи освіти в навчальний простір України. Інклюзивна освіта – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісного навчання шляхом організації діяльності в освітніх устано-

вах на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей. Принцип інклюзії базується на рівних правах отримання освіти учнями, враховуючи індивідуальність та особистість кожної дитини. На міжнародному рівні забезпечення прав людини схвалено «Загальною декларацією прав людини» резолюцією Генеральної Асамблеї ООН, що закріплює права людини на освіту, від 10 грудня 1948 року. На положеннях Загальної декларації базується схвалена ООН Конвенція про боротьбу з дискримінацією у сфері освіти, датована 14 грудня 1960 року. За визначенням документа «дискримінація» є порушенням у сфері освіти прав громадян, які відмінні за расовою приналежністю, економічним становищем, національним чи соціальним походженням, мовою, релігією, політичними переконаннями тощо. Ключовим документом декларації прав громадян є «Конвенція про права дитини» від 20 листопада 1989 року та затверджена у 1991 році Верховною Радою України. У Конвенції ООН всі діти мають право на здобуття освіти, а особи з ООП не повинні бути ізольовані від своїх батьків. Згідно із Законом України, дитина з ООП – це особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою збагачення її права на освіту. Діти з ООП в міжнародних документах – це особи, які не досягли вісімнадцятирічного віку і потребують додаткової підтримки в освітньому процесі, а саме діти з інвалідністю, порушенням психофізіологічного розвитку, біженці, мігранти, представники національних меншин, представники релігійних меншин, сироти, діти із захворюваннями ВІЛ / СНІД [2].

Шляхи забезпечення рівних можливостей для здобуття освіти особам з інвалідністю і забезпечення інтегрованого процесу навчання, тобто навчання в стандартних середніх закладах освіти як пріоритету, враховуючи позитивність динаміки розвитку людини з обмеженими можливостями, ратифіковано постановою «Стандартних правил забезпечення рівня можливостей для осіб з інвалідністю». За принципом конвенції генеральної Асамблеї ООН освіта для людей з інвалідністю є обов'язковою складовою частиною системи загальної середньої освіти. Особа з інвалідністю – індивід зі стійким розладом функцій організму, що під час взаємодії із зовнішнім середовищем може призводити до обмеження її життєдіяльності. Перший документ, в якому введено терміни «інклюзивна освіта», «особливі освітні потреби», «інклюзивна школа», є результатом рішення конференції від 1994 року «Саламанської декларації». Принцип дій полягає в тому, щоб приймати у освітній простір всіх дітей, не зважаючи на психічні, інтелектуальні, фізіологічні, соціальні чи мовленнєві та інші особливості, знаходячи шляхи успішної реалізації моделі «освіта для всіх», якщо є можливість дитиною відвідувати навчальний заклад, за винятком серйозних порушень (неконтактна шизофренія, глибокий аутизм тощо). Ство-

рення позитивної атмосфери у суспільстві є заслугою інклюзивних шкіл, оскільки діти вчаться толерантності в процесі спілкування із дитиною з ООП. Школа несе колективну відповідальність за реалізацію навчальних планів, якими педагогічний колектив, посилаючись на загальні вимоги, формує найефективніші стратегії розвитку учнів у підготовці до громадського життя. Згідно зі статутом декларації, на допомогу школам створено служби підтримки, інклюзивні центри, які оцінюють рівень психологічної, інтелектуальної, фізичної якості рівня готовності учня з особливостями розвитку та готують педагогічних працівників до гармонійної та якісної співпраці до інклюзивного навчального простору. Пріоритетна програма розвитку країни ґрунтується на засадах толерантної державної політики [2].

За підтримки ЮНЕСКО всесвітній форум з питань освіти 2015 року відбувся 27 травня, за результатами якого було схвалено «Інчхоську декларацію. Освіта 2030: загальної інклюзивної і справедливої якісної освіти та навчання упродовж усього життя». Згідно з декларації людина з інвалідністю може отримувати освіту протягом всього життя, оскільки освіта – суспільне благо, яка є прерогативою кожного свідомого громадянина країни [2].

В межах Українського суспільства законом Національної ради 2017 року було ухвалено реформу «Про внесення змін до закону України „Про освіту” щодо особливостей доступу осіб з ООП до освітніх послуг». Згідно із законом школи зобов'язані приймати в освітній процес дітей з особливими освітніми потребами на письмовій підставі батьків. З державного бюджету були виділені субвенції на облаштування інклюзивних класів та розвиток ресурсних центрів, які роблять експертну психолого-педагогічну оцінку рівня розвиненості дитини в межах її психологічного віку за міжнародними тестами WISC-IV, CONNERS-3, PEP-3, CASD тощо [2].

Досвід розвинених зарубіжних країн демонструє прогресивні зміни, що відбулися у суспільстві в період впровадження інклюзивної освіти як детермінанти толерантного громадянства. США, Італійська Республіка, Республіка Австрії, Королівство Бельгія, Королівство Нідерланди, Королівство Швеція та інші країни створили оптимальні умови для відвідування навчальних закладів дітьми з ООП. У системі освіти кардинальні зміни потребували залучення батьків до результатів оцінювання та планувань системи навчання дитини, шкільні приміщення повністю оснастили і вдосконалили, здобуття знань у навчальному закладі відбувається коштами держави. Для дітей, які мають складні особливі відмінності, уряд пропонує часткову інклюзію, в межах якої разом із батьками складається графік відвідування та розробляється програма для раціонального використання можливостей учня.

В Україні системою управління інклюзивною освітою займаються як найвищі органи влади, так і представники місцевих та районних громад, що в

свою чергу розподіляють бюджетні кошти та врегульовують систему заходів, націлених на покращення і взаємодію дітей з ООП відповідно до толерантного суспільства. Міністерство освіти і науки України сформувало директорат, до складу якого входять експертні групи, що реалізують науково-методичні та нормативно-правові документи, в межах державної політики. Інститут спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук аналізує застосування методик, також розробляються методичні рекомендації, організовуються семінари-тренінги для фахівців, досліджується досвід зарубіжних країн. У системі освіти навчальні заклади відповідно до стандарту забезпечують цілісний розвиток учня.

Список використаних джерел

1. Джурелюк О. Т., Лебедева Н. Г., Самойленко Д. О. Основи психології і педагогіки. Алчевськ: Конспект лекцій ДонДТУ, 2009. 174 с.
2. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство „Україна”», 2019. 300 с.
3. Чеботарьова О. В. Соціальна політика держави як чинник впливу на створення та існування щасливої родини. Київ:, 2011. 105 с.

Доценко Л. П., здобувачка 2 курсу СО «Бакалавр»,
юридичого факультету спеціальності «Право»
ДонНУ імені Василя Стуса,
Україна.

Науковий керівник – Зарішняк І. М., канд. пед. наук, доц.,
ДонНУ імені Василя Стуса,
Україна

РОЛЬ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

XXI століття асоціюється зі стрімким розвитком усіх галузей та наук. Особливу роль відіграють ІТ-технології, зокрема поширення інформації, збільшення складних питань, що зумовлено війною, кризами, пандеміями, політичною нестабільністю. На жаль, багато людей морально не готові, часто їм важко протистояти проблемам та знаходити себе: як фахівця, майстра, особистість. Постає питання: «Як вистояти та як діяти в тій чи іншій ситуації?». Багато хто порадить відвідати психолога, поспілкуватися з друзями, підвищити кваліфікацію у певній сфері, здобути певні навички за допомогою курсу, вебінару, але найдоцільніша та початкова думка, аби оминати та правильно діяти у важкий час, а у разі невдачі перебороти поразку, потрібно розвивати критичне мислення.